

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

SEKSENBEŞİNCİ SÛRE-İ CELÎLE

eİ-BÛRÛC SÛRE-İ CELİ L ESİ

Mekkî(; Mekke-i Mükerreme döneminde inmiş)dir.

22 âyet-i kerîmedir.

O Rahman ve O Rahim olan Allah'ın ismiyle!

1- Burçlar(; yüksek köşk gibi görünen oniki yıldız kümesi, gezegenler ve büyük yıldızlar) **sahibi göğe yemin olsun;**

2- O söz verilen (kıyamet) **gün(ün)e de;**

3- O (gün) **şahitlik yapacak olana da,** (hakkında) **şahitlik yapılacak olana da /** (mahşerde) **hazır bulunana da,** (orada) **görülecek olan** (müthiş ve ilginç olaylar) **da /** (andolsun ki);

"Şahit"ten murat Allâh-u Te'âlâ ise. "Meşhûd(; hakkında şahitlik yapılan)", bütün yaratıklardır. "Şahit", Peygamberler ise, "Meşhûd", Ümmetlerdir; Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ise, âhir zaman ümmetidir, cuma günü ise, cuma ehlidir; Hacerül-Esved ise, kendisini istilâm edenlerdir. "Şahit" günler ve geceler olarak tefsir edilirse, tüm insanlar "Meşhûd" kabul edilir.

4- Gebertilmiştir / lânetlensin / halkı o hendeklerin;

5- O çok fazlaca yakılacak şeylere sahip (olup, içine atılan odunlar ve insanlarla dolu bulunan) **ateşin** (yakıcıları);

6- Hani onlar onun etrafında oturucu kimselerdi;

7- Üstelik onlar müminlere yapmakta olduktan şey(i hakkıyla icra ettiklerin)**e dair** (hükümdarın huzurunda birbirlerine) **şahitlerdi!**

8- O (kâfir ola) **nlar bu** (Müslüma) **nların** (hiçbir vasfını değil,) **ancak O Aziz ve Hamîd olan Allah'a imanları**(ndan ibaret en üstün vasıfları) **nı beğenmemişlerdi.**

9- O Zât ki; göklerin ve yerin mülkü sadece Kendisine aittir! Zaten Allah her şeye (hakkıyla şahitlik yapan bir) **Şehîd'dir!**

10- O kimseler ki; inanan erkeklerle inanan kadınları (dinleri uğruna çeşitli eziyetlerle) **sıkıntıya sokmuşlardır / yakmışlardır / sonra da tevbe etmemişlerdir;** bu sebeple gerçekten de cehennem(in türlü türlü) azab(lar)ı özellikle onlar

içindir, o çok yakıcı (olan farklı bir) azap da sadece onlara aittir!

11- Şüphesiz o kimseler ki; iman etmişlerdir ve salih ameller işlemişlerdir; (ağaçlarının) altlarından sürekli ırmaklar akmakta olan pek değerli cennetler sadece onlar içindir. İşte sana! Ancak bu, pek büyük kurtuluştur!

Suheyb (Radiyallahu anh)dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte beyan edildiğine göre; geçmiş ümmette bir hükümdar, büyücüsünün yaşlandığını görünce, ondan sihir sanatını öğrenmesi için bir çocuğu yanına gönderdi. Çocuk ona gidip gelirken yolda rastladığı bir âlimin vaazlarından etkilenerек büyücüyü bırakıp onun öğrettikleriyle amel eder oldu ve o derece ilerledi ki; duasıyla körler, alacalılar vesâir hastalar iyileşmeye başladı. Kralın yakınlarından olan kör biri bunu haber alıp çok değerli hediyeler getirerek kendisine şifa vermesini istediyse de, çocuk, şifayı ancak Allah'ın vereceğini bildirerek Allah'a iman şartıyla kendisine dua edebileceğini söyledi. O adam iman edince çocuğun duasıyla gözleri açıldı. Bu durumu gören melik, gözlerini kimin açtığını sordu. O: "Rabbim!" deyince, kral "Senin benden başka Rabbin mi var?" dedi. O: "Senin de, benim de Rabbim Allah'tır!" deyince, ona işkence yapa yapa çocuğun duasıyla iyileştiğini öğrendi. Sonra çocuğu getirttiğinde ondan da aynı cevapları alınca, işkenceyle ondan da o âlimi öğrendi. Derken onları toplattı ve dinlerinden dönme teklifini kabul etmemeleri üzerine âlimi de, gözü açılan yakınını da demir testereyle biçirdi. Sonra çocuğa da bu teklifi yaptı, ama red cevabını alınca, onu adamlarına teslim edip bir dağın zirvesinden aşağı atmalarını emretti. O sırada çocuğun duasıyla dağ sallanıp herkes ölünce, çocuk kurtulup krala döndü ve: "Allah senin adamlarına karşı bana kâfi geldi!" dedi. Bunun üzerine kral, adamlarına onu bir gemiyle açık denize götürüp atmalarını emretti. Ama o yine dua edince gemi ters döndü, böylece o kurtulup krala giderek Allah'ın kendisine kâfi geldiğini gösterdikten sonra: "Sen ne yapsan da beni öldüremezsin, ancak bütün insanları toplayıp beni bir hurma dalına bağlarsan, sonra torbamdan bir ok alıp: 'Bu çocuğun Rabbi olan Allah'ın ismiyle!' diyerek atarsan, işte o zaman beni öldürebilirsin!" dedi. Kral da böyle yaparak onu şehit etti, ama o muradına erdi. Çünkü bu durum karşısında insanlar onun Rabbi olan Allah'a iman ettiler. Korktuğunun başına geldiğini gören kral çok sinirlenerek sokak başlarında büyük hendekler kazdırıp içlerini ateşle doldurdu ve dîninden dönmeyenin o ateşe atılmasını emretti. Bu sırada kucağında bebeğiyle gelen bir kadın ateşe atılmamak için hafif duraklamıştı ki, o bebek dile gelerek: "Anneciğim! Sabret, çünkü sen hak Üzeresin!" dedi. (Müslim, Zühd: 17, No: 3005, 4/2301; Tirmizî, Tefsîr: 77, No: 3340, 5/437)

Rivayete göre; o sırada ateş yükseldi ve yanan müminleri izleyen kral ve adamlarını da içine alarak helak etti. (Celâleyn, Beyzâvî, Neseffî)

12- Gerçekten senin Rabbinin sertçe yakalaması elbette pek şiddetlidir.

13- Muhakkak ki O, ancak O (bütün canlıları) baştan yaratır, (ölümlerinden) sonra (da dirilterek) geri döndürür.

14- (Bütün ayıpları örten ve günahları çokça bağışlayan) Ğafur da, (Kendisine itaat edenleri çokça seven) Vedûd de ancak O'dur!

15- Arş'ın sahibidir, (Zât'ı ve sıfatları pek ulu olan bir) Mecîd'dir!

16- (Meydana gelmesini) dilemekte olduğu her şeyi hakkıyla yapıcıdır (ki, murad ettiği hiçbir şeyin, iradesi doğrultusunda gerçekleşmemesi düşünülemez)!

17- (Habîbim!) O (peygamberlerinin aleyhine ittifak kuran azgın) orduların önemli haberi sana geldi değil mi?

18- Firavun'un ve Semûd'un! (Gerçekten de sen inkârları yüzünden o kâfirlerin başına gelenleri bilmektesin!)

19- Doğrusu o (senin kavminden) inkâr etmiş olan kimseler (kendilerini azaba sürükleyecek) büyük bir yalanlama içerisindedirler.

20- Oysa Allah (onları) arkalarından kuşatıcıdır (ki, kuşatılan bir şey kendisini kuşatandan kurtulamayacağı gibi, onlar da Allâh-u Te'âlâ'nın ilim ve kudret dairesinden dışta kalamazlar ve onlara yapmak istediği şeyler hususunda O'nu âciz bırakamazlar)!

21- Doğrusu o (inkâr etmiş oldukları kitap), çok şerefli bir Kur'ân'dır!

22- (Şeytanların ulaşımından) korunmuş bir Levha'dadır!

Rivayetiye göre; Levh-i Mahfuz bembeyaz bir inciden olup, uzunluğu gökle yer arası, eni de doğuyla batı arası kadardır. Kenarları inci ve yakut, kalemi ise nurdur. Arş'a bağlı bulunan bu levhaya Allâh-u Te'âlâ her gün üçyüz altmış kere tecellî buyurmaktadır. (Âlûsî)

KUR'ÂN I MECÎD
VE
TEFSİRLİ
MEÂL-İ ÂLÎSÎ

Mahmud Ustaosmanoğlu